HE 68/2022 vp sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamiseksi

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
kuulemistilaisuus 20.5.2022 klo 10

Apulaispormestari Daniel Sazonov
sosiaali- ja terveystoimiala
Helsingin kaupunki

Helsinki

Rahoitusmallin ongelmat

- Esitys ei korjaa esitetyn rahoitusmallin perusongelmia. Rahoitusmalli ei huomioi tasapainoisesti tarpeita maan eri osissa. Malli ei esimerkiksi anna riittävästi painoarvoa niille haasteille, jotka ovat ominaisia suuremmille kaupungeille.

- Helsingin kaupunki on analysoinut sote-uudistuksen laskennallista rahoitusmallia 14.3.2022 julkaistussa tutkimuksessaan **Maakunnista hyvinvointialueiksi – Arvio sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen rahoitusmallista ja palvelutarpeen vakioinnista.**

- Tutkimuksen mukaan rahoitusmallia on jatkokehitettävä mm. alueellisten erityispiirteiden ja kustannustekijöiden huomioinnin, sairastavuustekijöiden valinnan, todellisuutta vastaavien kustannusten, mallin luotettavuuden ja toimivuuden sekä hyvinvointialueittaisen todellisen rahoitustarpeen osalta.

- Lisäksi rahoitusmallissa on epäkohtia pelastustoimen rahoitukseen liittyen. **Pelastustoimen rahoitusta määrittävä riskikerroin on Helsingille arvoltaan Suomen pienin, vaikka Helsingissä sijaitsee yli viidesosa kaikista Suomen riskiluokaltaan korkeamman riskin alueista.** Rahoitusmallin takia Helsingin pelastustoimelle aiheutuu noin 11 prosentin alijäämä siirtyviin kustannuksiin nähden.

Helsinki

Yliopistosairaalalisä

- Valmisteluvaiheessa HE:ssä oli mukana esitys yliopistosairaalalisän käyttöönotosta. **Helsingin näkemyksen mukaan yliopistosairaalalisä on huomioitava rahoituksessa jo vuodesta 2023 alkaen ja sitä koskeva hallituksen esitys tulee antaa viipymättä.** Yliopistosairaalalisällä turvataan jatkossakin laadukas ja korkeatasoinen tutkimus ja koulutus sekä parannetaan erityisosaavan henkilöstön saatavuutta.

- Ehdotus yliopistosairaalalisästä perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) yhteistutkimukseen alueellisista kustannuseroista ja erityispiirteistä. **Tutkimuksen mukaan yliopistosairaaloiden yksikkökustannukset ovat noin 10 % korkeammat kuin muissa keskussairaaloissa** ja yliopistosairaanhoitopiirien jäsenkunnat ovat rahoittaneet laskennallisesti ainakin noin 8,9 prosentin lisäkustannukset.

- Yliopistosairaalassa kustannuksia nostavat esimerkiksi kansalliset ja alueelliset erityistehtävät ja koordinaatiotehtävät, laaja koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä vaativan erikoissairaanhoidon toteuttamiseksi tarvittava erityisosaava henkilöstö, tilat ja laitteet.

Helsinki

Muita huomioita

- Helsingin pelastuskoululle myönnettiin pysyvä toimilupa vuonna 2021, ja valtiolla on valtakunnallinen vastuu myös pelastusalan koulutuksesta. Valtion tulisi varautua rahoittamaan Helsingin pelastuskoulun toimintaa 1.1.2023 lukien.

- Kertakorvauksen maksaminen vasta vuonna 2024 ei tue hyvinvointialueiden kykyä vastata muutokseen. Hyvinvointialueet muodostavat toimintansa vuosille 2023 ja 2024 ennen budjettivuoden alkua tietoon saadun valtion rahoituksen tason pohjalta. Kesken vuotta maksettavat kertakorvaukset eivät tue palvelujen suunnittelua ja mitoittamista tarkoituksenmukaisesti.

- Kuntiin jäävän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannusten erottaminen sote-muutoksen siirtolaskennassa vaatii jatkovalmistelua. Jatkovalmistelussa tulisi varmistaa, että kyseiset kustannukset kyetään ottamaan huomioon siirtolaskennassa.

Helsinki